

מתיבת הדאר של המערכת מתיבת ה  
של המערכת מתיבת הדאר של המע  
מתיבת הדאר של המערכת מתיבת  
מתיבת הדאר של המערכת מתיבת ה  
של המערכת מתיבת הדאר של המע  
מתיבת הדאר של המערכת מתיבת ה

העדר פעילות אוירית רצינית של האויב במלחמות שארה"ב היתה מעורבת בהן בעשרים השנים החולפות, היא אולי הסיבה לשביעות-הרצון העצמית שפיתחו האמריקאים בתחום ההגנה האוירית של הכוחות הלוחמים. עד כמה שהדבר מדהים, הרי בתחום ההגנה על האגף הפגיע ביותר, האגף האנכי, קיימת שאננות מסוכנת. רבים סבורים, משום-מה, כי אין מקום לדאגה וכי הבעיות בתחום זה באו על פתרון עם ההתפתחויות הטכנולוגיות של השנים האחרונות.

נוצר חלל במחשבה הטקטית, ונשאלת השאלה כיצד ניתן למלא אותו. איני סבור שפרסום מאמר זה יביא להגדלת מספר גדודי ה"וולקן"/"צפרל" בדיביזיות הלוחמות, או הגדלת תקן צוותי ה"רד איי" בגדודי החי"ר, אבל אני מקוה כי הנוגעים בדבר יגיעו לפחות להכרה שבאמצעות הוצאה כספית מיני-מלית ואימון קצר, ניתן ללמד את החייל הרגלי כיצד להדוף התקפות אויב על האגף האנכי שלו.

לרוע המזל, אין כמעט קצין שמשוגל להתגבר על שפע הנתונים הכלולים בהנחיות הרשמיות שבהוראות האימונים ולחבר על-פיהן תכנית-לימוד שתהיה מובנת לחיילי יחידתו. התרגיל המעשי שאותו מציעים מחברי הנחיות אלו דומה יותר ליריית כדורי סרק על דמות מטוס שהוצבה על גיפ שנע במהירות של 20 מייל לשעה...

#### הנחיות חדשות

נראה כי גם הנוגעים בדבר הגיעו למסקנות דומות וכעת נכתב חוזר-אימונים חדש על-ידי האגף לספרות אימונים בפורט בליס. החוזר החדש נוקט גישה ישירה ופשוטה לבעיה של "העסקת" מטוסי האויב באמצעות נשק-קל. למעשה, יש רק כלל בסיסי אחד שעל-פיו עלינו לנהוג: לרכז אש מכסימלית מעל חרטום המטוס. גישה זו נראית פשטנית מדי, אך יש לה על מה לסמוך. במלחמת קוריאה, למשל, איבד חיל-האוויר האמריקני יותר מ-300 מטוסים שנפגעו מאש נשק-קל של האויב ותותחים נגד-מטוסים. בדרום ויאט-נאם אבדו לארה"ב 410 מטוסים ו-2,100 מטוסים. רבים מהם נפגעו באש מנשק-קל. בצפון ויאט-נאם גרמו יריות מנשק-קל לאבידות גדולות עוד יותר בקרב מפציצי-הקר. במלחמת 1973 הפילו הישראלים יותר מ-30 מטוסי אויב, רק באש מנשק-קל.

אני מודה ומתוודה, כי אפילו עובדות אלה לא שיכנעו אותי לחלוטין וביקשתי לראות בעצמי כיצד עומד במבחן המציאות אותו כלל בסיסי שהזכרתי לעיל. הייתי בר-מזל ובקיץ 1974 נשלח הגדוד שלי לאימוני-מדבר אינטנסיביים בפורט בליס. כל אחת מן הפלוגות המתאמנות הקדישה יום אחד להגנה נגד מטוסים באמצעות הנשק הקל שברשותן (רובי M-16, מקלעי M-60 ומקלעי 0.5). לצורך האימון השתמשו במטוסי-מטרה מונחים באמצעות אלחוט, בעלי מוטת כנפיים של כ-4.5 רגל ומהירות של 100 מייל בשעה. מחירו של כל מטוס כזה הסתכם בפחות מ-500 דולר.

תוצאות הירי על מטוסים אלה, שהם בעלי כושר-תמרון טוב, היו מצוינות. כל המטוסים נפגעו יותר מפעם אחת והיו מטוסים שאף נהרסו כליל. התוצאות היו מרשימות למדי, והחיילים שהשתתפו באימון למדו, לדעת, כי הם מסוגלים להגן על עצמם מפני מטוסים תוקפים.

האימון נעשה בפלוגות. מטוס המטרה הוטס לעבר הפלוגה

#### האגף האנכי

כאשר משווים את אמצעי הלחימה נ"מ המצויים בידי המערב לאלו שברשות צבאות ברית ורשה, בולטת מאוד תשומת הלב הרבה אותה מקדישים הסובייטים לפיתוח מערכות וחזקת יחידות נ"מ בכל העוצבות והדרגים. יתר על כן, התודעה המזרחית מושפעת כנראה מלקחי מלחמת העולם השנייה, כאשר הסובייטים עמדו בשלביה הראשונים בנחיתות מספרית ואיכו-תית חריפה כנגד חיל האוויר הגרמני. לעומתם, האמריקנים, אשר לא סבלו במידה כה רבה במלחמת העולם מנוקי חילות האוויר היריבים, "נהנו" גם בקוריאה וגם בויאט-נאם מלחימה יבשתית כמעט ללא הפרעות מצד מטוסי אויב. (אם כי מוזר עד כמה לא למדו לקחים מאבדותיהם במטוסים שנפגעו באש נ"מ) מצב זה גרם למידה מסויימת של הקפאה באמצעים ובמחשבה שהוקדשו לנושא על-ידי האמריקנים ובעקבותיהם גם בצבאות מערביים אחרים.

מהכללה זו חייבים להוציא את הצבא המערב-גרמני אשר לקחיו ממלחמת העולם השנייה דירבנוהו להעניק ללחימה נ"מ את מלוא הרצינות ומירב תשומת הלב.

חשיבות הנושא דירבנה אותי לתרגם קטעים נבחרים מתוך מאמר אמריקאי בנושא זה, "האגף האנכי" שנכתב על-ידי מייג'ור גאל ר. צינג.

אני מקווה כי תרומה צנועה זו תדרבן את קצונת צה"ל להק-דיש מחשבה למימד חשוב וחיוני זה של שדה הקרב.

סא"ל נ. מ.

אנו מפרסמים ברצון את מכתבו של סא"ל נ. מ. ומבר-כים על היוזמה. התרגום המוגש להלן מהווה ללא ספק תוספת חשובה למאמרים המוגשים על-ידי "מערכות" בתחום לחימה זה.

אנו מזמינים את הקוראים להגיב או לכתוב חומר מקורי ולסייע על-ידי-כך בטיפוח תודעת ההגנה נ"מ.

המערכת

פלוגה ג'	
מספר קליעים שנורו	קוטר
4,800	0.5
7,100	7.62 מ"מ
4,400	5.56 מ"מ
סה"כ 16,300	

ניתן לאמר כי פלוגה ג' היתה הטובה ביותר. הפלוגה הראשונה הפילה את מטוס המטרה שנשלח אליה במטח הראשון של הגיחה השנייה. גם הפלוגה השנייה הפילה את המטוס בגיחה השנייה. הפלוגה השלישית, לעומת זאת, הצליחה להפיל את מטוס המטרה שלה רק לאחר 18 גיחות, אולם שלושת המטוסים נפגעו עד כדי כך, ששוב לא ניתן היה למנות את מספר הפגיעות בהם. סבורני כי פלוגות ג' ו-ב' היו יעילות יותר מפלוגה א', בגלל הניסיון שהספיק לרכוש בינתיים הצוות הגדודי שהיה אחראי על האימון.

למרות שהנתונים הללו אולי לא יעמדו במבחן מדעי טהור, בכל זאת יש בהם, לדעתי, כדי לדרבן את הנוגעים בדבר להתחיל מייד באימוני ירי מנשק-קל על מטוסים תוקפים. חיזוק לדעתי זו ניתן למצוא גם בנתונים שנאספו במלחמות קודמות. אם נמתין עד שנקבל נתונים מדעיים טהורים בתחום זה, עלולים אנו למצוא עצמנו חשופים באגפנו הפגיע ביותר.

### על מנהיגות ועל „מערכות“

נושא המנהיגות מעסיק חוקרים רבים במדעי-החברה. אנשי חינוך מתלבטים בשאלה כיצד מקנים תכונה זו. גם המחקר הפסיכולוגי צבר ידע בתחום המנהיגות, אשר ניתן ליישמו — כולו או חלקו — בחיי היומיום. אבל, מה ניתן ללמוד ממאמרו של מייג'ור ס. א. באך (גורמים במנהיגות, „מערכות“ 246, עמ' 2).

האם המנהיג הוא באמת „סופרמן“ — מעין כל-בו של תכונות נעלות, מידות נאות והתנהגות מופתית? אכן, ציינה המערכת שההרצאה היתה ב-1917, אך „נותרו בה עדיין הערכים האנושיים“. נדמה לי שאידיאליזציה מסוג זה מעוררת תגובות-השוואה ספונטניות שבלשון יום-יום נשמעות כמו: „איפה אני ואיפה הוא?“. יותר מכך, המחקר הבסיסי בנושא מנהיגות בשנים האחרונות חוזר ומדגיש שיש מספר מנהיגים בקבוצה (הפונקציות של מ"פ וסמ"פ מדגימות זאת במספר רב של מקרים).

איני מתיימר למצות כאן את הנושא. כל מה שאני רוצה לומר הוא, שה„גורמים במנהיגות“ הם הרבה יותר מורכבים מתיאורו הנשגב של מייג'ור באך. על „מערכות“ לעסוק במנהיגות בצורה הרלבנטית הן לידע המחקרי בנושא והן לבעיות שהמנהיג עומד בפניהן. התיאוריות של מייג'ור באך ודומיו אינן תורמות ללמידה, ובוודאי לא לפתרון בעיות.

אשמח לראות ב„מערכות“ תשובה לשאלה המנקרת בי: מדוע נכשלו מנהיגים שניחנו בביטחון עצמי, בעליונות מוסרית, בהקרבה עצמית ובגבורה...?

אבי עו"ם

בגובה שבין 50 ל-1,000 רגל במהירות של 50 עד 120 מייל בשעה. נתיב התקיפה היה זהה לנתיב שבו משתמשים מטוסים תוקפים, כך שחלק מחיילי הפלוגה ירו על המטוס מלפנים, בעוד שלגבי האחרים היה המטוס מטרה שצללה לצדם. טכניקות הירי שבהן השתמשו באימון היו מבוססות על הגישה הבסיסית שכבר הזכרתי לעיל: השגת עוצמת-אש לפני המטוס, תוך דחיקתו אל האש המרוכזת. שיטה זו נקלטה היטב על-ידי החיילים, למרות שכל פלוגה קיבלה שיעור תיאורטי של 30 דקות בלבד לפני האימון המעשי. בשיעור זה הודגשו שלושה עקרונות:

- \* כל אחד ואחד חייב לירות לעבר המטוס.
  - \* אם חייל רואה שהמטוס מתקרב אליו ישירות, עליו לירות מעט מעל חרטומו של המטוס — ומהר ככל האפשר.
  - \* אם המטוס חוצה וצולל לצד החייל, עליו לבחור לעצמו נקודה לפני המטוס ולירות לעברה.
- החיילים שהשתתפו באימון אמרו, כי מטוסים שהגיעו בנתיב ישיר היוו את המטרה הקלה ביותר. כל מה שהיה צריך לעשות נגדם היה, לכוון מעט מעל חרטומו המטוס — ולירות. לעומת זאת, מטוס שהגיע בצלילה מהצד, היווה בעיה חמורה יותר.

### תוצאות הירי

להמחשת טכניקת ירי זו, ניתן להשוות את שדה-הקרב למגרש-כדורגל, כאשר המטוס הוא הכדור שאותו מנסים השחקנים-החיילים ללכוד, תוך שהם מקדימים אותו. בו בזמן, מחזיקים שחקנים אחרים בכדור עצמו, דהיינו חלק מן החיילים יורה ישירות על המטוס, אך אם ימשיך המטוס בנתיב התקיפה שלו בלא שייפגע, הוא ייקלע בסופו-של-דבר לתוך האש המרוכזת שמעל חרטומו.

להלן תוצאות ירי שהושגו על-ידי שלוש פלוגות:

פלוגה א'	
מספר קליעים שנורו	קוטר
11,000	0.5
5,600	7.62 מ"מ
5,040	5.56 מ"מ
סה"כ 21,640	

בסך-הכל נמנו 19 פגיעות ישירות במטוס המטרה, שביצע 25—30 גיחות (כ-10 לכל מחלקה).

פלוגה ב'	
מספר קליעים שנורו	קוטר
6,000	0.5
4,500	7.62 מ"מ
5,400	5.56 מ"מ
סה"כ 15,900	

לפלוגה ב' נשלחו ארבעה מטוסים, שביצעו 15—20 גיחות. 3 מטוסים הופלו ורק מטוס אחד הוחזר לקרקע על-ידי מפעיליו. גם בו היו פגיעות, אבל ניתן היה עדיין להשתמש בו. בסך-הכל נרשמו 31 פגיעות בכל מטוס, בממוצע.